

Sarajevo, 14.12.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.12.2020. - 11.12.2020.

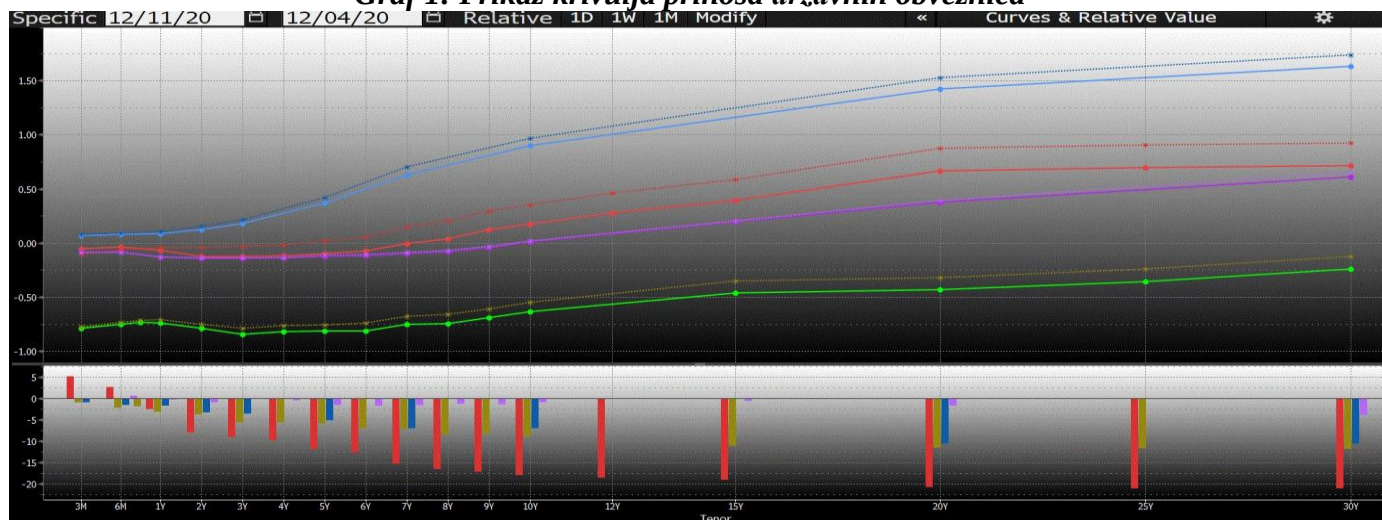
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	4.12.20	-	11.12.20	4.12.20	-	11.12.20	4.12.20	-	11.12.20	4.12.20	-	11.12.20
2 godine	-0,75	-	-0,78	0,15	-	0,12	-0,04	-	-0,11	-0,12	-	-0,13
5 godina	-0,75	-	-0,81	0,42	-	0,37	0,02	-	-0,10	-0,11	-	-0,12
10 godina	-0,55	-	-0,64	0,97	-	0,90	0,35	-	0,17	0,02	-	0,01

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.12.20	-	11.12.20
3 mjeseca	-0,729	-	-0,745
6 mjeseci	-0,732	-	-0,754
1 godina	-0,681	-	-0,724

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.12.2020. godine (pune linije) i 04.12.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili pad duž cijele krive. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni za 4 do 9 baznih poena, dok su prinosi italijanskih obveznica zabilježili pad između 4 i 7 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Početkom protekle sedmice na negativno raspoloženje tržišta uticaj su imale vijesti o tome da SAD pripremaju sankcije za neke kineske zvaničnike, kao i neizvjesnost trgovinskih pregovora između EU i Velike Britanije. Na nastavak pada prinosa uticale su vijesti o rastu broja zaraženih Covid19, kao i uvođenje dodatnih restriktivnih mjera. Proteklog četvrtka održana je sjednica ECB na kojoj je, u skladu sa očekivanjima, donesena odluka da monetarna politika bude dodatno stimulativna kako bi se pomoglo ekonomiji eurozone da se izbori sa još jednim talasom pandemije Covid19, koji će zasigurno EU blok uvesti u još jednu recesiju u ovom kvartalu. ECB je povećala ukupan obim pandemijskog programa (PEPP) za 500 milijardi EUR na ukupnih 1,85 biliona EUR, te je ovu šemu podrške produžila do marta 2022. godine sa ciljem da se troškovi pozajmljivanja

vlada i korporacija zadrže na rekordno niskom nivou. Reinvestiranje otkupljenih obveznica će biti provedeno barem na kraju 2023. godine. Prethodni program kvantitativnih olakšica će se nastaviti u skladu sa dosadašnjim otkupom u vrijednosti 20 milijardi EUR, dok kamatne stope ne počnu da bilježe rast. Program targetiranog kreditiranja banaka (TLTRO-III) će biti produžen za 12 mjeseci, odnosno do juna 2022. godine. Referentna kamatna stopa je ostala nepromijenjena (0,0%). U izjavi nakon sjednice iz ECB je saopšteno da su neizvjesnosti i dalje visoke s obzirom na dinamiku pandemije i tajminga uvođenja vakcine u upotrebu. Takođe, ECB je dodala da će se nastaviti nadzor u promjenama deviznog kursa zbog implikacija na srednjoročna inflatorna očekivanja. Mađarska i Poljska su krajem sedmice odustale od veta, pa su EU lideri usvojili budžet vrijedan 1,8 biliona EUR, što predstavlja i osnov za postpandemijski paket za oporavak.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) final.	III kvartal	12,6%	12,5%	-11,7%
2.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final.	III kvartal	0,9%	1,0%	-3,0%
3.	Zaposlenost – Francuska (kvartalno)	III kvartal	-	1,6%	-0,8%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	III kvartal	9,8%	9,8%	8,4%
5.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	OKT	-5,42	-4,85	-5,59
6.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	OKT	18,5	19,4	20,6
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OKT	-4,6%	-3,0%	-6,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	OKT	-	-14,9%	-13,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	OKT	-2,7%	-1,6%	-3,1%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	OKT	-5,5%	-4,2%	-5,9%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	OKT	-	-2,2%	-5,8%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	OKT	-4,3%	-2,1%	-4,9%
13.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	OKT	-	-3,7%	-2,1%
14.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	OKT	-	-5,7%	-5,4%
15.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	OKT	-	-3,7%	-6,6%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	OKT	-5,5%	-5,7%	-6,2%
17.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	DEC	-7,8	-2,7	-10,0
18.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjeseci - Njemačka	DEC	46,0	55,0	39,0
19.	Stopa inflacije – Njemačka	NOV	-0,7%	-0,7%	-0,5%
20.	Stopa inflacije – Španija	NOV	-0,9%	-0,8%	-0,9%
21.	Stopa inflacije – Irska	NOV	-	-1,0%	-1,5%
22.	Stopa inflacije – Holandija	NOV	-	0,7%	1,2%

SAD

Tokom protekle sedmice republikanci i demokrate još uvijek nisu uspjeli postići sporazum o fiskalnoj podršci. Pregovori o planu pomoći za prevazilaženje pandemije u vrijednosti od 908 milijardi USD su usporeni, dok pregovarači još uvijek rade na rješavanju ključnih detalja državne i lokalne pomoći, kao i zaštite za kompanije. Debate se vode i o usvajanju fiskalne podrške u vrijednosti preko 1,4 biliona USD za finansiranje Vlade u 2021. godini, a gdje će biti uključen i paket za prevazilaženje negativnih efekata pandemije.

Novoizabrani predsjednik SAD Biden je postavio cilj od 100 miliona vakcinacija građana u prvih 100 dana njegovog mandata, te je dodao da uprkos tome što prvih nekoliko mjeseci njegovog rada neće prekinuti epidemiju, moglo bi promijeniti tok. Biden je ponovio da će zamoliti Amerikance da „nose maske 100 dana“.

Predstavnički dom SAD je tokom protekle sedmice glasao o zakonu o jednosedmičnom finansiranju sa ciljem da se zakonodavcima pruži više vremena da postignu dogovor o olakšicama vezanim za prevazilaženje pandemije Covid19 kao i sveobuhvatnom Zakonu o potrošnji. Ovom mjerom se nastoji prevenirati da postojeći fondovi federalnih programa isteknu u petak u ponoć, te su tako ove mjere produžene do 18. decembra. Nakon glasanja u Domu, gdje većinu imaju demokrate, očekuje se da će Senat, u kojem većinu imaju republikanci, prihvatiti ovaj zakon i dalje ga proslijediti predsjedniku

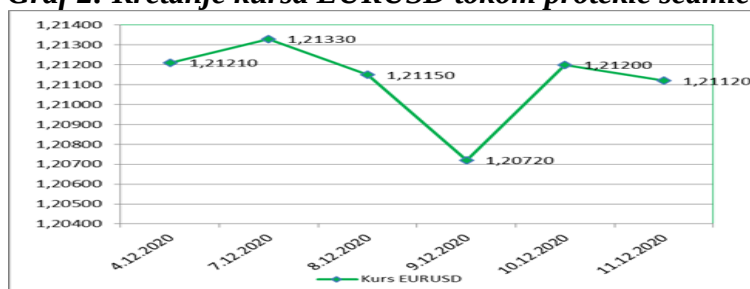
Trumpu na potpisivanje čime će isti dobiti formu zakona. Ovaj potez će Kongresu dati sedam dana više da donese širu mjeru potrošnje koja iznosi 1,4 biliona USD, za koju lideri Kongresa očekuju da će pridružiti i dugo očekivani paket podrške za Covid19, ukoliko se postigne sporazum na oba fronta. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service je objavila u nedjelju da odobrenje Pfizerove Covid19 vakcine predstavlja pozitivnu vijest za rejting zbog profita i novčanog toka koji nastaje po osnovu prodaja vakcina.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB optimizam malog biznisa NOV	102,5	101,4	104,0
2.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite 4. decembar	-	-1,2%	-0,6%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5. decembar	725.000	853.000	716.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 28. novembar	5.210.000	5.757.000	5.527.000
5.	Indeks cijena na malo (G/G) NOV	1,1%	1,2%	1,2%
6.	Povjerenje potrošača, Bloomberg 6. decembar	-	49,0	49,3
7.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen P DEC	76,0	81,4	76,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2121 na nivo od 1,2112.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Pregovori sa EU o trgovinskom sporazumu nakon Brexita su nastavljeni i tokom prošle sedmice, iako je postalo jasno da postoji mogućnost da se ne postigne sporazum do kraja godine.

Diplomata iz EU je izjavio da su pregovori ušli u završnu fazu, ali da vrijeme vrlo brzo ističe, te dodao da Velika Britanija može da bira između pozitivnog ishoda ili nepostizanja sporazuma. Predstavnik EU Barnier je istakao da ne može garantovati da će sporazum biti postignut, jer je Brisel vidio srijedu kao konačan rok za potpisivanje sporazuma. Iz Evropske komisije ne isključuju mogućnost da se pregovori o Brexitu nastave i nakon što se tranzicijski period okonča. Premijer Johnson je istakao da Velika Britanija može napustiti post-Brexit trgovinske pregovore, odmah naredni dan nakon što je dogovorio sastanak sa Evropskom komisijom, a što je posljednji pokušaj da se spriječi haotičan završetak ove godine. Krajem sedmice su se premijer Velike Britanije Johnson i predsjednica Evropske komisije von der Leyen dogovorili da preduzmu dodatne korake u potrazi za dogovorom, budući da su obje strane izvijestile o napretku u pregovorima. Rok za završetak pregovora nije određen, a britanski zvaničnici su priznali da bi pregovori mogli da se oduže do Božića. U međuvremenu, britanske poslovne grupe su zatražile da vlada produži vrijeme koje im je potrebno za pripremu za odlazak nacije iz EU nakon što su se lideri obje strane složili da nastave razgovore.

Prošle sedmice, BoE je poduzela korake da zadrži kreditiranje banaka do 2021. godine, dok se Britanija bori sa pandemijom i velikom promjenom u trgovinskim odnosima s Evropskom unijom. Iz BoE je objavljeno da će kontradiktorni rezervni kapital - dodatni novac koji banke moraju odvojiti u ekonomskim dobrim vremenima - biti na nuli bar do posljednjeg kvartala 2021. godine, uz pojašnjenje da neće biti potrebno da banke provode bilo kakve buduće promjene do kraja 2022. godine i trebalo bi da iskoriste ovu fleksibilnost da podrže kreditiranje ostatka ekonomije. Iz BoE je istaknuto da bi „rezanje podrške privredi kako bi se izbjegla upotreba kapitalnih rezervi bilo skupo za širu ekonomiju, a time i za same banke“.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M) OKT	0,0%	0,4%	1,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) OKT	-6,4%	-5,5%	-6,3%
3.	Prerađivački sektor (G/G) OKT	-8,4%	-7,1%	-7,9%
4.	Građevinski sektor (G/G) OKT	-7,4%	-7,5%	-10,0%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M) OKT	0,3%	0,2%	1,0%
6.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP) OKT	-9.550	-11.999	-9.348

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,90224 na nivo od 0,91576, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3441 na nivo od 1,3224.

JAPAN

Japan će vjerovatno emitovati preko 1 bilion USD novih obveznica u ovoj fiskalnoj godini sa ciljem finansiranja ogromnog paketa stimulativne podrške, s obzirom na to da kriza izazvana Covid19 nagriza poreske prihode i dodatno opterećuje ionako razorene finansije. Premijer Suga je najavio treći paket stimulativne podrške kako bi se ubrzao oporavak, te je kombinovao stimulanse namijenjene pandemiji u vrijednosti od 3 biliona USD, što predstavlja 2/3 veličine japanskog GDP-a. Početkom sedmice Suga je izjavio da će stimulativni paket imati ukupnu vrijednost od 73,6 biliona JPY (oko 708 milijardi USD), te da će fiskalne mjere, uključujući kredite, investicije i potrošnju, iznositi oko 40 biliona JPY. Očekuje se da će ekonomske mjere uključivati korake koji za cilj imaju prevenciju širenja koronavirusa i druge korake fokusirane na preusmjeravanje ka izgradnji postpandemijske ekonomije.

Iz Ministarstva finansija Japana je saopšteno da je odobreno 385,6 milijardi JPY u vanrednim budžetskim rezervama kao podrška kampanji putovanja u zemlji. Većina potrošnje iskoristila bi se za nadoknađivanje budžetskog manjka za kampanju Go To Travel. Vlada će fleksibilno odgovoriti na situaciju vezano za pandemiju pod osnovnom pretpostavkom da će kampanja biti produžena do kraja juna 2021. godine, a biće podvrgnuta periodičnim revizijama.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Koicidirajući indeks (prelim.) OKT	85,8	89,7	84,8
2.	Vodeći indeks (prelim.) OKT	93,3	93,8	93,3
3.	GDP (kvartalno) final. III kvartal	5,0%	5,3%	-8,3%
4.	Kreditiranje banaka (G/G) NOV	-	6,3%	6,1%
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) OKT	1.082,8	971,1	918,4
6.	Bilans tekućeg računa (u milijardama JPY) OKT	2.120,4	2.144,7	1.660,2
7.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G) OKT	-11,2%	2,8%	-11,5%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim. NOV	-	8,0%	-6,0%
9.	Monetarni agregat M2 (G/G) NOV	8,9%	9,1%	9,0%
10.	Monetarni agregat M3 (G/G) NOV	7,4%	7,6%	7,5%
11.	Proizvođačke cijene (G/G) NOV	-2,2%	-2,2%	-2,1%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 126,32 na nivo od 126,04. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 104,17 na nivo od 104,04.

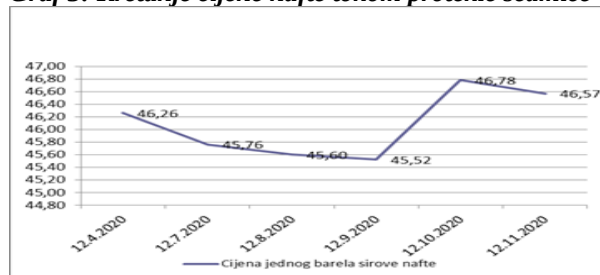
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,26 USD (38,17 EUR).

Početkom sedmice cijena nafte je smanjena pod uticajem obnovljenih srednjoročnih rizika u segmentu tražnje za ovim energentom, uprkos optimizmu koji se pojavio nakon informacija o primjeni vakcine protiv Covid19. Nafta se i dalje nalazi blizu najvećeg nivoa u posljednjih devet mjeseci, što je rezultat značajnijeg rasta cijene ovog energenta u prošlom mjesecu nakon što su objavljene pozitivne vijesti o pronalasku vakcine, a što je pojačalo optimizam. Zvaničnici Irana su objavili da ova država planira pojačati izvoz nafte s obzirom na to da očekuje da će neke sankcije biti ublažene pod uticajem dolaska Bidena na čelo SAD, a što je pojačalo određene rizike u dijelu ponude ovog energenta. Do sredine sedmice cijena nafte je nastavila padajući trend, ali sporijim tempom. Ovo smanjenje je rezultat pooštavanja zatvaranja ekonomije u Kaliforniji, zbog rasta broja zaraženih, ali i činjenice da se broj zaraženih povećao širom SAD i Evrope. Takođe, nakon što su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD neočekivano povećane pod uticajem snažnog rasta uvoza ovog energenta, cijena nafte je nastavila blagi pad. U četvrtak je cijena nafte zabilježila rast nakon što je više zemalja odobrilo primjenu vakcine protiv Covid19, a što je pojačalo tražnju i očekivanja tražnje za naftom uprkos objavljenim podacima o rastu zaliha nafte u SAD. U petak je cijena ovog energenta blago korigovana naniže.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,57 USD (38,45 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 0,67%, što predstavlja šesti uzastopni sedmični rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

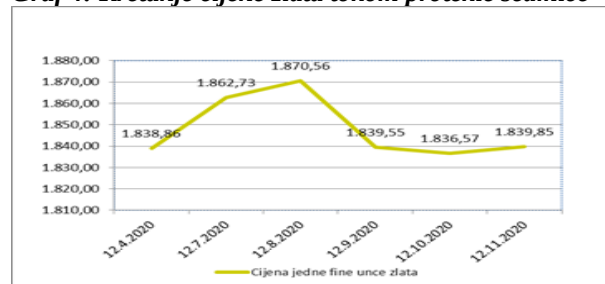

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.838,86 USD (1.517,09 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast, te se našla blizu najvećeg nivoa u posljednje dvije sedmice, pod uticajem očekivanja ishoda pregovora o fiskalnim stimulansima u SAD, kao i zbog slabljenja američkog dolara. Povećan broj smrtnih slučajeva u SAD, više od 2.200 na dnevnom nivou, te broj zaraženih na dnevnom nivou koji je veći od 200.000, što se približava scenariju iz aprila, uticali su na pojačanu neizvjesnost, a što je dovelo i do rasta cijene zlata. Tako je u utorak cijena jedne fine unce zlata zabilježila prošlosedmični maksimum. Nakon toga, sredinom sedmice cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod uticajem optimizma vezano za razvoj vakcine protiv Covid19, što je potaknulo tražnju za rizičnijom imovinom. Iz rejting agencije Fitch je za Reuters saopšteno da je poboljšanje izgleda za napredne ekonomije malo vjerovatno u 2021. godini uprkos razvoju vakcine protiv Covid19, te su dodali da zemlje Latinske Amerike i Bliskog istoka, kao i Afrike pokazuju najveći stepen ranjivosti za negativne akcije u narednim godinama. Na cijenu zlata uticaj su imale i vijesti da zakonodavci koji rade na usaglašavanju plana za prevazilaženje pandemije još uvijek nisu riješili nesuglasice oko zaštite obaveza kompanija i državne pomoći, kao i lokalnih vlada, iako su Pelosi i Mnuchin izrazili optimizam da će sporazum uskoro biti postignut. U petak je zabilježena blaga korekcija cijene zlata naviše.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,85 USD (1.519,03 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.